

جُذْبِرْ جَو جادو

(شاعري)

حکیم پریم چاندوائی

نَو
سندر پیلیکیشن مَني

جذبڻ جو جادو

(شاعري)

حڪيم پريم چاند واڻي

نَو

سندريپليڪيشن مٺي

فيبروري 2023ع

ڪتاب جو نالو: جُذبن جو جادو

موضوع: شاعري

شاعر: حڪيم پريم چاندواڻي

ڇاپو: فيبروري 2023ع

ڪمپوزنگ/ٽائٽل: وسندڙ چوهارڻ

نَوَل سُنڊر پبليڪيشن مٺي، ٿرپارڪر

JUZBAN JO JADU

(Poetry)

Poet: Hakim Preem Chandwani

Nival Sunder Publication, Mithi, Tharparkar

ارپنا

پنهجي ادي ڪاوش ارپنا ٿو ڪريان

اي امان پنهنجي پائرن ۽ پٽن

راجيش چاندواڻي

راجار ٽيجيت، راهول ڪمار

۽

انڪت راج

کي

سونَ بَرا بَر سَڳَرَا، مارُوءَ سَندا مُونَ؛
پَتَولا پَنوهارِ کي عُمَرَا آڇ مَ تُونِ؛
وَرُ لوئي جي لونَ، ڏاڏاڻنِ دَنيامِ جا.
سر: مارئي

شاھ صاحب

مهاڳ

رابرٽ برنس اسڪاٽلينڊ جي پهاڙي سرزمين جو رهاڪو ۽ انگريزن جو عوامي شاعر هيو، جنهن کان ڪنهن صحافي پڇيوت اوهان وٽ خوبصورت ۽ صحت مند ادب تخليق ڪرڻ جو سبب ت هن جواب ۾ چيو هيو، اسڪاٽلينڊ جا خوبصورت ۽ مضبوط پهاڙ ٿي اسانجي شاعري ۽ ادب جو روح آهن اسانجي خوبصورت سرزمين جي ڪري اسانجي شاعري ب خوبصورت ۽ پهاڙن جيان ارڙي آهي اهو ئي سبب آهي جو سنڌ جي سرزمين ب ايتري خوبصورت آهي جواتي آرٽ جا سڀ رنگ ڪيئن کان وٺي پهاڙن تائين موجود آهن،

اهو ئي سبب آهي لطيف جي ٽيهن سرن ۾ ب سنڌ نه ماڀي سگهي، سنڌ جي سمنڊ تي لطيف کي سر سامونڊي لکڻو پيو جنهن ۾ وڻجھارا ۽ انهن جي ڪم ڪار انهن جي گھروارن جي ڪفيت سمنڊ جي اهميت کي بيان ڪيو ويو،

سنڌ جي درياءَ تي لطيف کي سر سمڙي لکڻو پيو سنڌ جي محب وطن بهادر عورتن لاءِ سر مارئي لطيف کي لکڻو پيو ۽ هن ديس جي پکين جي ٻولي ۽ نسلن ۽ عادتن تي لطيف کي سر ڪنڀات لکڻو پيو پر صرف مينهن جي موسم ۽ ان ۾ ديس جي رونقن تي لطيف کي سر سارنگ لکڻو پيو تڏهن ب ن سنڌ جي سونهن ڪٽي نه ٿي وري تخليق جو سفر رکجي ويو، اهو ئي سبب آهي ت تخليق جو سفر اڄ ب ساڳئي رفتار ۾ روان دوان آهي،

هونئن ت سنڌي ادب مختلف دورن مان گذريو آهي پر اسان وٽ سنڌي ادب خاص ڪري سنڌي شاعري جو سونهري دور ڪلهوڙن جي دور کي سمجهو وڃي ٿو انڪري ته شاھ لطيف ان دور جو شاعر آهي جنهن وائي ۽ بيت جھڙي صنف ۾ پنهنجي خيال کي سمايو۔

پر سچ اهو آهي ته ائين به ڪونهي ت لطيف کانپوءِ پنٿي صفا سچ آهي، لطيف کانپوءِ به سنڌي شاعري جو شاندار سفر جاري ۽ ساري آهي، سنڌ جي اندر ماڻهن کان وٺي پکين ۽ شاعري جي صنفن تائين ڪوڙ ڦاڦلا پهتا آهن سواءِ مهمان پکين جي باقي سڀني شين جي ميزباني جا فرض سٺي نموني اسان ادا ڪيا آهن، سنڌ ۾ سائنس هائڪي کان وٺي ڪيتريون صنفون ٻاهران آيون پر غزل ت عرب سڳورن جيان آيو ۽ اسان تي فاتح ٿي ويو غزل اسان وٽ مختلف دورن ۾ لکيو ويو آهي، غزل پنهنجي معنا ۾ عورت سان قرب ڪچھري ڪرڻ آهي،

پر اسان وٽ غزل جي صنف ۾ سماجي، معاشي، سياسي، معاملن کي بيان ڪيو وڃي ٿو، غزل جا پھريان شاعر نور محمد خستا، مرزا تقی، حافظ عالي، میان چتن آهن، جن غزل لکيا جن جي غزل تي فارسي جو اثر رهيو آهي، پر غزل تي وديڪ طبع آزمائي مير عبدالحسين سانگي ڪئي آهي جنهن ڪري سنڌي شاعري ۾ غزل جو بهترين شاعر مير عبدالحسين سانگي کي سمجهو وڃي ٿو ۽ مير عبدالحسين سانگي غزل جھڙي صنف جو بهترين حق ادا ڪيو آهي، ڪيترا غزل جن مقبوليت پڻ ماڻي پر ائين ب ناهي ت غزل سانگي تائين محدود رهيو آهي، انکانپوءِ ب غزل لکيو ويو آهي ۽ ڏاڍو شاندار غزل لکيو ويو آهي، شيخ اياز بهترين غزل لکيا آهن ۽ اياز جي لکڻ سان چڻ تي سنڌي شاعري جي چٽي ٿي، اياز سنڌي شاعري کي نئون رنگ ۽ نئين سوچ ڏني، اياز جي ساڳئي ٽهي ۾ ايم ڪمل ب شاندار غزل لکيا آهن، نارائڻ شيام پڻ خوبصورت غزل لکيا آهن، استاد بخاري، امداد حسيني، مخدوم طالب مولا، وفا نائن شاهي، آثم نائن شاهي، ذوالفقار

راشدي، ارڇن حاسد، تنوير عباسي، ارڇن شاد، وفا پلي، علي محمد مجروح، واسديو موهي، پڻ غزل جا بهترين شاعر آهن ۽ جن تمام شاھوڪار غزل لکيا ۽ انهي ٽهي ۾ غزل پنهنجي جڻپن ۾ هيو ۽ ڏاڍو شاندار طريقي سان واڌ ويجهه ڪري اڳتي وڌيو، اياز جي ٽهي ۾ غزل جو عروج هيو، پر غزل انهي ٽهي کانپوءِ ب بهتر لکيو ويو آهي، جئين اياز گل، سرڪش سنڌي، ادل سومرو، راشد موراڻي، ب ڪمال جا غزل لکيا آهن، ائين موجوده ٽهي ۾ پريم چاندواڻي به غزل جي صنف سان سٺو نپايو آهي.

اڄ سندس غزل جهرڙي صنف تي مشتمل ڪتاب جذبن جو جادو جو مسودو منهنجي هٿ ۾ آهي، جنهن ۾ هڪ سؤ جي لڳ ڀڳ غزل شامل آهن جنهن ۾ هر غزل جي اهميت ۽ افاديت پنهنجي آهي، هونئن ته پريم چاندواڻي شاعري، جي ڪيترن صنفن تي طبع آزمائي ڪئي آهي، شاعري سان گڏ بهترين نثر به لکيو آهي. پريم سائين جو هن ڪتاب کان اڳ سندس ٻه ٻه ٽي مشتمل ڪتاب پڻ شايع ٿي چڪو آهي، مونکي حيرت آهي ته خاموش طبيعت جو مالڪ صوفي مزاج پريم چاندواڻي جي شاعري ۾ جيترو پريم آهي ايترو ئي ظلم ۽ ظالم خلاف نفرت ۽ هن سماج ۾ ٿيندڙ ناانصافين تي گهري نظر ۽ شاعري ۾ ڪاوڙ ۽ ڪروڙ ب شامل آهي.

جئين هن غزل ۾ ان ڪاوڙ کي پسي سگهجي ٿو.
رڳو موه مايا ۽ چڪتاڻ آهي،
سياسي دلاسو، پتو پاڻ آهي.

مٿان ۽ ڪي ترجيح آ، ماڻهپي تي
نظر ڦير جاڏي، رتو ڇاڻڻ آهي.

قلمڪار آهيان، خوشامد ن ڄاڻان.

پري ۽ پلي جي گهڻي ڄاڻ آهي.

ان غزل ۾ پريم ان قلمڪار جي درباري هجڻ کي پڻ ننڍو آهي ت هڪ قلمڪار کي ظالم جو ساناري ٿيڻ بجا مظلومن جو همدرد ۽ مددگار ٿيڻ گهرجي، پريم جي سماج جي اندر روز اٿل پتل ۽ درپيش ايندڙ مسئلن تي ب هڪ گهري نظر ڏسڻ ۾ اچي ٿي جئين ڪنهن غزل ۾ غريب مسڪين ماڻهن جو مال بازارن ۾ ڪئين ٿو وڪرو ٿي ۽ هڪ شاعر انکي پنهنجي نقطي نگا ڏکڻ ٿو ڏسي، اٿو دال چانور، ڪمبل توڙي خيما، سري عام بازار ۾ ڪنهن ڪپايا.

ڪاٺي گڏ وڙهن جي اکين هوندي اٿا،

"پريم": شعر اهڙا، غزل ۾ سمايا.

پريم غزل جهرڙي صنف ۾ سماجي مسئلن ۽ معاشي مسئلن سان گڏ محبوب جي ادائن ۽ نگاهن کي سمائي ڪمال ڪيو آهي جئين هن غزل ۾ هن محبوب جي حسناڪي ۽ محبت جي معيار جو ذڪر ڪيڏو شاندار نموني ڪيو آهي.
ڏسي سونهن سڀا، به حسناڪ سڄڻي،
محبت ۾ دل ڏاڍي، بيپاڪ سڄڻي.

محبت جڏهن پنهنجو معراج ماڻيو،

تڏهن سوچ بيحد، بڻي پاڪ سڄڻي،

ڪيون نفرتن کان اسان خوب نفرت

آهيون پيار جا پاڻ، هيراڪ سڄڻي.

آهي پيار احساس، شامل رڳن ۾،

آهي پيار پوشاڪ، خوراڪ سڄڻي.

اڃان انتظارن جي موسم نه بدلي

آهي عشق آتش، صفا ٺاڪ سڄڻي.

جهرڙي آ موسم، لڳي هير تڏري

پريم ياد ماضي آ غمناڪ سڄڻي.

مٿين غزل ۾ پريم سائين ڪيڏي ڪمال جون تشبيهيون ڏنيون آهن ۽ ڪيڏي سادي سهڻي ٻولي ۾ اظهار ڪيو آهي اها ئي سنڌي شاعرن جي وڏي خوابي آهي جو انهن غزل جهرڙي نفيس صنف ۾ ڌرتي، جا درد ب سمايا آهن ت سرتي، جا ناز ماڻهن سان گڏ سماجي ۽ معاشي معاملاب سميت آ آهن.

اهو تسلسل ماضي کان وٺي اڄ جي هن صوفي منش سماج سڌارڪ شاعر پريم ڇانڊواڻي تائين جاري ساري آهي .
پريم جتي پريم سان پريم ڪيو آهي يا ان جي شاعري ۾ سماج جي نئين سر محبتن سان اڏاوت جو ميسج به آهي ته نفرتن جي پاڙا ڪيرڻ لا، به رتابندي آهي .
جڏين هڪ غزل جي آخري بند ۾ ان ڏاڍي شاندار نموني سان انجو اظهار ٿي ڪيو آهي

پريم سدائين ساٿ آ مظلوم جو ڏنو.

ان ريت مان مليو، گردار پيو ٺهي
جنهن سماج ۾ ماڻهو ظالم جا ساٿاري ٿي پاڻ کي وڏو معتبر سمجهندا آهن اتي پريم ان روپي کي غلط سمجهندي مظلوم جي حمايت ڪندي فخر محسوس ڪري ٿو ۽ مظلوميت جي حمايت ڪرڻ سان پنهنجي گردار کي بهتر سمجهي ٿو.

اها ئي شاعر جي وڏي خوبي هوندي آهي ته هو جڳ سندن نه پر جڳ کان مختلف سوچيندو آهي ۽ جڳ جي بهتري لا، پنهنجو گردار ادا ڪندو آهي.
جيڪا سوچ پريم ڇانڊواڻي جي به آهي جنهن سوچ کي پريم سائين لفظن جو روپ ڏئي شاعري، ۾ اظهار ڪيو آهي .
جتي عيد خوشين جو ڏڻ آهي ان عيد تي مظلوم ۽ غريب مسڪين جي ڪيفيت گهڙي هوندي آهي پريم ان ڪيفيت کي غزل جهڙي صنف ۾ جڳهه ڏئي هن ريت ان جو اظهار ٿو ڪري
ڪئين عيد عذابن ۾ مسڪينن جي گذري.

آهون ۽ اڪيون آليون، غمگين نظارو آهي
پريم جي شاعري جو اهو ڪمال آهي ت ان جي اندر محبوب سان گفتگو ۾ ان جي سونهن جو ذڪر به شاندار نموني سان آهي ته ساڳئي هنڌ ڌرتي، سان محبت ۽ ڌرتي، جي ڏک سورن جي ڳالهه به آهي.
پريم پنهنجي پرين، جي سونهن کي لفظن سان اڃان وڌيڪ سونهن بخشي ٿو.
ان جو عڪس هن غزل ۾ پسي سگهجي ٿو .

پيار پابوڊ سان، جي ٿي مرڪي ملي

زندگي، کي، نئين زندگي ٿي ملي

روپ راڻي جڏهن، آرسِي ٿي ڏسين

آرسِي، کي، نئين زندگي ٿي ملي

شام ٺاڻي جڏهن، سار تنهنجي وڌي،

شاعري، کي، نئين زندگي ٿي ملي

پريم سان چاه مان جي ڳلي ٿي ملين

ان گهڙي، کي، نئين زندگي ٿي ملي

پريم ڪيڏي سهڻي انداز سان سادن لفظن ۾ محبوب جي سونهن جي ڳالهه ڪئي آهي

سج اهو آهي ت پريم جي شاعري ۾ جيڪو پيار آهي اهو پيار نرالو آهي

پريم ان پيار ان پيار جو اظهار مختلف طريقن سان ڪيو آهي ۽ هر طريقو ڏاڍو شاندار آهي جڏين هن غزل ۾

تو جو هٿ دل مٿان رکيو آهي

ساه ويندي، وري وريو آهي

دل ۾ ڪيئي قصا، رکيم ساندي،

پر زبان سان نه ڪجهه چيو آهي

گل رقصان آهي، چاهي سبب

عڪس ان تي پرين، پيو آهي

"پريم" تو پيار کي آ مان ڏنو،

هي مرتبو، تنهن ڪري مليو آهي

پريم جي ڪتاب جذبن جو جادو ۾ شامل سمورا غزل ڏاڍا شاندار آهن هر غزل اندر هڪ نياپو آهي نصيحت آهي،

هر غزل جي پنهنجي بيهڪ ۽ افاديت آهي

پريم سائين جو ڪتاب جذبن جو جادو هڪ خوبصورت باغيچو آهي جنهن ۾ شامل غزل سڀ گل آهن

ڪو رابيل ت ڪو گلاب ڪو سورج مڪي، ت ڪو سدا بهار هر گل جي پنهنجي خوشبو، آهي هر گل پنهنجي سونهن سان سجاو وڃي ٿو .

ان باغيچي جو سير ڪندڙ باغبان جو شوق رکندڙ ماڻهو سڀني کان جو واس وٺندو .

ائين جذبن جي جادو ڪتاب کي پڙهڻ کانپوءِ، هرڪو پنهنجي طبيعت مزاج تحت پنهنجي جذبن جي نمائندگي ڪندڙ غزل کي ڪڍي گنگائيندو .

اگر جي مان ان ڪتاب جي سمورن غزل کي مطالڪ ۾ پنهنجي پسند ڪري حوالي طور ڪم آڻيان ت پڙهندڙ اتان ئي لطف اندوز ٿي ويندو تنهن ڪري مون

ڪجهه غزل ڪنيا آهن

هن ڪتاب ۾ شامل سمورا غزل شاندار آهن

پريم هن موجوده ٿي جو تمام سنو شاعر آهي جنهن غزل جهڙي
صنف سان تمام شاندار نپايو آهي، حقيقت ۾ اهو ڪمال سنڌ
ڌرتيءَ جو آهي جنهن سنڌي شاعرن کي، بانسري، سنڌو درياھ
جون ٻئي خوبصورت ڪنڌيون، سرسبز ڪيت، باغ، سمنڊ، پھاڙ،
پوپريون، پوپتن جهڙو پلاٽ عطا ڪيو آهي، ۽ پرين سائين ان
دلربا ديس جو دلربا شاعر آهي جنهن جي شاعري ۾ اهي سڀ
حسنا ڪيون موجود آهن، ۽ ان ڌرتيءَ جا درد به شامل آهن تن
پھاڙن جيڏي ارڏاڻپ ۽ سنڌو درياھ جي وهڪري جهڙي راونگي

به سندس شاعري ۾ موجود آهي۔

پريم جي شاعري ۾ ديس جي سھڻن گلن جهڙي خوشبوءِ به
سمائل آهي ت پوپرين جا خوبصورت ٽھڪ به ۽ پوپتن جا رنگ
۽ محفلن جون رونقون به شامل آهن، پريم چاندواڻي سنڌ جو
خوبصورت شاعر آهي جنهن جي شاعري جو جادو پڙھندڙ
کي قابو ڪري وٺي ٿو، اميد ت پريم سائين وسيع مطالعي ۽

مشاهدي ڪرڻ سان سنڌي ادب ۾ وري نوان رنگ پريندو۔

ڪڏهن دل محبت جو ساگر لڳي ٿي
ڪڏهن پيار پياسا، رڻن ۾ رلياسي،
پريم

آزاد جروار ڏوڪري

20 فيبروري 2023

هر دل جو ترجمان شاعر حڪيم پريم چاند واڻي

حڪيم پريم چاند واني صوفي هجڻ ناتي انسان دوست آهي، هن پنهنجي شاعريءَ ۾ هر دل جي ترجماني ڪرڻ جي سڦلي ڪوشش ڪئي آهي، حڪيم

صاحب امن اهنسا ۽ الفت جو شاعر آهي. هن جي شاعريءَ ۾ حقيقت ۽ سچائيءَ جو رنگ نمايان نظر اچي ٿو، هن جي شاعريءَ ۾ ظاهري ۽ اندروني ٻئي ڪيفيتون شامل آهن. حڪيم صاحب جي شاعري جدت ۽ شدت جو حسين سنگم آهي. ان کي وري تجنيس حرفيءَ جي استعمال چار چنڊ لڳائي ڇڏيا آهن. هن کي ذات ڏانءُ، فن فڪر قدرتي مليل تحفا آهن. هن جي شاعريءَ ۾ گلدستي وانگر مختلف گلن جي مليل جليل مهڪ شامل آهي، جيڪا تيز نه پر وڻندڙ آهي. حڪيم پريم چاند واڻي، تقريبن سڀني صنفن تي لکيو آهي پر مونکي هن جو غزل وڌيڪ سگهارو لڳندو آهي. انهيءَ سان گڏ هن جا چوستا ۽ دوها پڻ عمدہ آهن.

هن جي شاعري جاندار ۽ شاندار آهي. هر هڪ لفظ ڄڻ سا هڪ ڪٽندو محسوس ٿيندو آهي. هن جي شاعريءَ ۾ سنڌو دريا ه واري رواني موجود آهي. شاعريءَ ۾ پيساختگي پڻ مثالي آهي. مجموعي طور اهو چئي سگهجي ٿو ته هن جي شاعريءَ ۾ اهي سموريون خوبيون موجود آهن جيڪي شاعر کي نمايان حيثيت ڏيارن ٿيون. هن جي شاعريءَ جي اها به خوبي آهي ته بلڪل منفرد آهي ۽ انجي نواڻ خوبصورت آهي.

هي ڪتاب جذبن جو جادو سندس ٻيو ڪتاب ڇپجي رهيو آهي. هن کان اڳ ۾ دوھن جو ڪتاب ٻول انمول شايع ٿي چڪو آهي.

هن جي شاعري سنڌ جي تقريبن سڀني ناليوارين

اخبارن ۽ رسالن ۾ ڇپجي چڪي آهي.

حڪيم پريم چاندوانيءَ جو لکڻ جو سفر جاري آهي.

هن وقت ٻار هون ڪتاب تخليق ڪري رهيو آهي،

الله پاڪ کيس سٺي صحت ۽ لمبي ڄمار عطا ڪري

ته جيئن اسان کي عمدي شاعري پڙهڻ لاءِ ڏيندو

رهي، سندس تخليقي عمل سدا جاري ۽ ساري رهي

آمين.

راهول پريمي

ڏوڪري.

07 فيبروري 2023

اداري پاران:

نول سندر پبليڪيشن ايڊيشن جي سلسلي جو نئون ڪتاب ”جذبڻ جو جادو“ اوهان جي اڳيان پيش آهي هي خوبصورت شاعر تخليقار حڪيم پريم چاند وائي جي شاعري جو مجموعو آهي۔
آزاد جروار لکي ٿو تہ:

پريم جي شاعري ۾ محبوب جي حسناڪي بہ آهي تہ
مرڪ ٽھڪ بہ آھن تہ ساڳئي وقت مظلوم ۽ مسڪين
ماڻھو جي اک مان ڪرندڙ لڙڪ بہ آھن سانوريءَ جا
ٽھڪ بہ آھن تہ ھڪ لاچار رسمن ماري عورت جا ڏک
بہ آھن تہ صدائون بہ شامل آھن ڌرتي محبت بہ شامل
آھي ت تصوف جا رنگ بہ شامل آھن سچ اھوتہ ڪو
فيصلو ڪرڻ اوکو آھي بس ايترو چئي سگھجي ٿو
سونھن نگر جو پريم سنڌ جو ٻر جستو ۽ مذھب شاعر
آھي شاعري سنڌي ادب جي آسمان تي روشن تاري
جيان چمڪندي رھندي.

ھن جي سوچ ۽ تخليق اھو جگنو آھي جيڪو رات

جي اوندھيءَ ۾ ڪيترن کي سھي دڳ لائيندو۔

نول سندر پبليڪيشن پاران ”جذبڻ جو جادو“ جي
اشاعت پڻ پنھنجي لاءِ ھڪ عزاز سمجھون ٿا، اميد تہ
پڙھندڙن لاءِ ھي ڪارائتي سوکڙي ضرور لاپائتي ثابت
ٿيندي.

وسند چوھاڻ

نول سندر پبليڪيشن مٺي

شاعري

دُعا

اداس آهيان، فراس ناهيان
پنهجن پچن جي مان آس آهيان.
مرض منجهايو، شفا ڏي مالڪ --
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

منهنجي خطا جو حساب ناهي،
تنهنجي عطا جو، حساب ناهي،
خطائون خاميون ڏس نه خالق...
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

هالن هميشه راهي هدايت،
لله ڪر ڪا اهڙي عنايت،
بناء عابد، بناء سالڪ
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

پنهنجي عطا سان عمل بخشج،
عمل آعلي، عقل بخشج،
سچ ڳالهايان رهان مان صادق...
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

قرض و مرض کان معافي ڏي تون،
صحت ڪامل شافي ڏي تون،
تون ئي مون لئي حڪيم حاذق...
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

قرب قادر، ڪافي ڪرم ڪر.
"پریم" تي پيارا پنهنجو رحم ڪر.
رزق روزي جهجهو ڏي رازق...
روح منهنجي کي راحت ڏي رب-

محفل ۾ اڪيلائي، ميلي ۾ اڪيلائي،

هير گهلڻ تي ٿو، آواز اچي تنهائي-

خيالن ۾ رابطو، هر دل جو مشغلو،

پيار جي راحت سان، پريمين دل بهلائي-

هر ياد جي مجبوري، پرين ملڻ آ ضروري،

پيارن جي بيوسي، هر دل لڳي شرمائي-

هي ساڙ سڙي دنيا، هر پيار جي دشمن آ،

هر پيار ڪندڙ دل سان، خوشين ڪونه رهائي-

دستور دنيا جي کان، ٿو سنسار هلي ايتو،

ڪوڙ جي جيت ٿئي، هارائي وڃي ٿي سچائي-

احساس کان جا عاري، تنهن دنيا کان بيزاري،

چوراھون بند ٿيون، ڪنهن نفرت آڳ لڳائي-

"پريم" جي دل آسي، ڌرتيءَ جيئن پياسي،

احساس جي گهات ڪري، هر دل آهي گهائي-

اسان انس وارا، ڇا ڄاڻون جفائون،

ملن روز بيحد، دنيا کان دغائون-

اڻو اهل دل سڀ، زماني کي بدليون،

جفائن جي بدلي، لتايون وفائون-

سدا چو اسان تي ئي، بجلي ڪري ٿي،

مقدر تي چانئيون، چو ڪاريون گهٽائون-

تو زمانو اسان سان، عجب ڪيل ڪيڏي،

هليون چو طرف کان، مخالف هوائون-

ڪڏهن ڪونه ڪوئي، سهارو بڻيو ڪو،

وڻيون ڪونه ڪنهن کي اسان جون ادائون-

دردن جو ڪوئي، مداوا نه ٿيو آ،

ڪنايون نه ڪنهن به اسان جون صدائون-

"پریم" جو رهي، بول بالي سدائين،

اڳهن شال دم دم اسان جون دعائون-

خاموش رهندي رهندي، ماڻي خوشي اسان،
ظالم جو گهر جلي ويو، گهر جي ئي باهه مان-

ٻئي تي نه پاڙجي جو، ويساهه ٿو ٿئي،
اهڙو نه ڪوئي رشتو، جهڙو ابوامان-

ناٿو ۽ ناٿو دوستو، ناهن عزيز ڪنهن جا،
پڇتائي ٿو ڀوهر ڪو، جڏهين وڃن هتان-

نياڻي آست قرآن ۽ دل لامڪان آهي،
اها سوچ ڪراو ظالم، ٿوڙين ڪا دل متان-

گمراهه ٿو سدائين، چوٽن تي چوٽ ڪائي،
مومن نه چوٽ ڪائي، ٻيهر وري اتان-

صوفي "پريم" جي ٻڌ هر ڳالهه ڌيان سان،
معنيٰ جا موتي ملندا، توکي سدا نوان-

قصو آ مختصر، هن زندگيءَ جو،

فکر کر روشنيءَ ۽ بندگيءَ جو۔

عجب سارو، دنيا جو هي فسانو،

مزو وٺ محبتن، ۽ دل لڳيءَ جو۔

رکيو چاهي؟!!، ڀلا ڏس نفرتن ۾،

هجي دارو کوئي، هن بيوسيءَ جو۔

تٽي ٿي دل اگر، پوءِ ڪيئن جڙندي،

وکر ناهي ڪواهڙو، دل ڀڳيءَ جو۔

ناهي ڪا سوچ، دردن جي دفع جي،

وريو آواءِ ڪهڙو، بيحسيءَ جو۔

"پريم" ڪر سوچ!، ورنڊو وقت ناهي،

سجاڳيءَ جو وقت، ناهي بيخوديءَ جو۔

محبت هر ماڻهوءَ جي دل تي، دستڪ آڏيندي،
دل پيار جي پاڻيءَ سان، سيراب آهي ٿيندي-

هر چهره ماڻهوءَ جي من کي، موهيندو ناهي-
ڪنهن ڪنهن چهري ۾، آ ڪشش گهڻي هوندي-

رهندي ماڻهن جي محفل ۾، تنها پئي لڳندي،
محبت جنهن جي من ۾، سا پڌري ٿي پوندي-

اڪثر ماڻهو نفرت جي ٿا، اونداهه ۾ گهارن،
ڪنهن ڪنهن ماڻهوءَ کي، محبت آ مٿين ملندي-

خون ڪٿوري عشق آ، ڪين ڪڏهن لکندو،
عشق امر رهندو، توڙي جان هلي ويندي-

"پريم" ازل کان پيار جو، هر شخص آهي پياسو،
چوپيار ڪرڻ وارن تي، ساري دنيا آ جلندي-

من اندر جي، آس فراس،
 جڻ چؤوانٿو ۽ رات اماس-
 جيون پنهنجو، ائين ٿو گذري،
 گهر پي پاسي ٿو، بنواس-
 وساري چڏيئي سڀ قول قرار،
 ڪونه رکيئي، وعدي جو پاس-
 روز رهان ٿو، ڏاڍو اداس،
 خوشي نه ڪائي آئي راس-
 دردن دل ۾، ديرو ڪيو آ،
 روڙي چڏيو ٿن، سارو ماس-
 ويري دنيا، ڇو ايڏو ستايو؟!!!
 ڪونه ڪيو ڪنهن ٿورو قياس-
 پريم جي پياس ته، ٻجهڻي ناهي،
 شل قائم رهجي، اچي وشواس-

ڪاڪ ڪڪوريءَ جي مومل،
من مرڪن ساڻ، ڪيو مائل،

پن چڻ جي چڻ موسم آئي،
ڪيڙي اندر ۾ آ، اٿل پٿل-

رم جهم رم جهم، بادل برسڻ،
وري ڪنوڻن لاتي آ، جهل مل-

ست رنگي، انڊلٺ آنڪتي،
مهڪي پيو آ، هر هڪ گل-

ٿر جي واري، چمڪي پئي آ،
مينهن ڪئي آ جل ٿل جل ٿل-

"پريم جو من، ٿيو نرم ملائم،
نرم ائين جيئن، پت يا ملل-

اسان پيار محبت جي پرچار ڪئي آ،
 چو دنيا ديواني، پٺيان پئجي وئي آ-
 جتي پوک محبت، پچندي هئي اڳ ۾،
 اتي ڦٽي نفرتن جي، ڪندي ۽ لئي آ-
 گلن ۽ بهارن جو، مذڪور ماضي،
 چمن کي ڏسي، ڳالهه، مالهه چئي آ-
 اهڙو وار ظالم، ڪو قهري ڪيو آ،
 اميدن جي ديوي، اونڌي منهن پئي آ-
 محبت جي ديوي، ويڳاڻي لڳي ٿي،
 هڪ پل جيئي ٿي، چوپل ۾ مئي آ-
 سدا ساٿ محبت، ناهيو اسان سان،
 تڏنهن شاعري، خوب تر مون ڪئي آ-
 "پريم" ساري دنيا، اميدن تي قائم،
 اميدن سھاري ٿي، محنت ڪئي آ-

ڏينهن ڏکڻ جو، ڏاڍو لمبو ٿيندو آ،
وقت خوشيءَ جو، جلدي گذري ويندو آ۔

سونهن کي ماڻهو، گل سان ٿا تشبيهه ڏين،
گل جو جيون، ڪيڏو ٿورو ٿيند آ۔

سچ جي پيڙي، قهري ڪن ۾ ڦاسي پئي،
سچ سڌائين، ڏک جا ڏنڊ پريندو آ۔

حسن برابر، چئن ڏينهن جي چاندوڪي،
عشق امر آ، صديون قائم رهندو آ۔

مقصد سان ٿا، پاڻ حقيقي عشق رکون،
عشق اسان کي راهه جو رهبر لڳندو آ۔

زندگي هيءَ، چئن ڏينهن جو ڪيل آ،
ماڳ کي رسندو، جيڪو سنڀالي هلندو آ۔

"پريم" امر آ، خوب کان آهي خوب تر،
شرط اهو آ، نمرتا ۽ سچ سان، هلندو آ۔

اڪين کي اڪين سان، چوڻ ريءَ چيائين،
مون سان هٿ ملائي، اڪين تي رکيائين۔

عجب ناز نخر، ۽ انداز ان جا،
لوڏي هٿ هوا ۾، پنهنجا هٿ چمپيائين۔

رئي کي وٽيندي، ڳنڍيون ڏئي ڪنڊن کي،
ڏسي مرڪي آگر، ڏندن ۾ ڏنائين۔

ڪسي دل تون مون کان، رهين دور چوڻو،
ڪڏهن چور دل جو، ۽ ساحر سڏيائين۔

نشو نيھن وارو، پياري اڪين سان،
مونکي پيار پاڻيءَ جو عادي ڪيائين۔

ساگر کان به گهري، وسيع آسمان کان،
ڏئي سوچ!، شاعر بنائي ڇڏيائين۔

"پريم" تنهنجي دوري، ڏکائي ٿي ڏاڍو،
وساري ڇا ويٺين، خطن ۾ لڪيائين۔

پنهنجو عقل ئي راه جور هير ٿيندو آ،
 غيرن جو ڏس، راهن ۾ روليندو آ-
 نيڪي نيڪي نيڪي، ڪر دستور عمل،
 اهڙو عمل ئي، روح کي راحت ڏيندو آ-
 پيار جي معنيٰ انسانيت سان پيار هجي،
 اهڙي سوچ جو مالڪ، هيرو هوندو آ-
 جنهن کي مفاد عزيز هجي ٿو، هر شئي کان،
 همدرديءَ جو خول ڍڪي، سو ٺڳيندو آ-
 توسان توجھڙو ۽ مون سان مون جهڙو،
 روپ منافق، روز هزار مٽيندو آ-
 سوچي سمجھي قدم ڪڍڻ ئي ڏاهپ آ،
 پڇتاءَ ڪرڻ سان، وقت نه واپس ورنڌو آ-
 لالچ آهي ويري، شان ۽ مان سنڌي،
 لويي ماڻهو، دام ۾ ڦاسي پوندو آ-
 وحشت واري دؤر ۾، ويٺو پيار وندين،
 اهڙيءَ ريت ئي، داد حقيقي ملندو آ-
 پيريون پوکي آس انبن جي، ڪيئن رکندي،
 سوئي لٽندي، جيڪو بچ چٽيندو آ،

"پریم" جو جذبو، هر خواهش کان پاڪ هجي،
 خواهش پويان هلندڙ، خوار ٿي ويندو آ-

غزل

ماڻهپي جي آ تقاضا، پيو سدائين رحم ڪر،
ظلم جو آ پند ٿورو، ڪين ڪنهن سان ظلم ڪر-
نفرتون انسان کي، وحشي بنائي ٿيون ڇڏن،
نفرتن مان ناهي ورڻو، سڀ عداوت ختم ڪر-
رڙندي رڙندي سال گذريا، موت ناهي ڪا ملي،
آهي سڪڻي چالبازي، پيا چون ٿا حڪم ڪر-
جنهن کي ٿو سائين سڏين، ان سان اچائين ٿو وري،
نرم لهجو نيڪ نظرون، ڪريل ڪم کان شرم ڪر-
ستم ستمن تي سهي، مظلوم عادي ٿي وڃي،
ڏک ڏيڻ ڏاڍا ڇڏي ڏي، تنهن جي مرضي ستم ڪر-
"پريم" تنهنجونانءِ ئي محبت جي معنيٰ ٿورڪي،
سڄڻ ٿي سنسار جو ۽ دل سندنءِ کي نرم ڪر-

غزل

سدا ساٿ ڪنهن سان به دنيا نه ڏيندي،
آ ڪمزور ڪاھل ڪي پٺتي ڌڪيندي-

ڪو ھالار لوڏي، اھو ناھي ممڪن،
ھمت ساڻ آفت، ٿري آھي ويندي-

جيڪو زندگيءَ ۾ ڪندا ويٺو پوکي،
حياتي انهيءَ جي، زھر آھي ٿيندي-

سچائي سنائي، رھي جي عمل ۾،
ڪائي به مشڪل، ناھي ويجهو ايندي- پڇي جيڪو لاوا، اندر ۾ سو اڀري،
سدا ڇانورو ڪنهن تي، بادل ڪيو آ،
نه مظلوم جي چپ، مداامي آ ھوندي-
رسم راھه الفت، ائين آھي ھوندي- گلستان جيئن ڪو، آ ويران ھوندو،
آھي سبيج شيشن ڪنڊن جي محبت،
خوشيون چين آرام، آھي ڪسيندي-
ڪوئي چاھي دل ۾، اندر ڪين اوري-
انهيءَ راز دل جي، خبر ڪيئن پوندي

ھا! رسم وفا سان، رھي راھه روشن،
پريم جوت مان جوت، ڀرندي آ رھندي-

سهارا بي سهارا جو ڪري ويا،

رقيب ڪي ته ڄڻ وارا ملي ويا۔

ڪيو جن وعدو هو، عمر ڀر جو،

رولي اڌ راهه ۾، ويا ڪل ڇڏي ويا۔

نباھڻ پي نٿو، هر ڪوئي ڄاڻي،

لتاڙي نرم دل، پوري پڇي ويا۔

جبل جيڏو لڳي ٿو، هاڻ جيون،

ناحق ٻي دل ۾، پنهنجو گهر اڏي ويا۔

لڳي بنواس ٿو، سنسار سارو،

اميدون خاڪ ۾، ساريون گڏي ويا۔

"پريم" هر آس آهي، ٿياس تي ڄڻ،

اهڙي هر آس جي، حالت ڪري ويا۔

پيار پرواز ڪئي، جيئن جو اڌري ويو،
هاڻي هر ڪو چوي، مان ڏکيو مان ڏکيو-

مولا مهلت ڏني هئي ته توبهه ڪيو،
وقت گذري ويو، پر عمل ڪونه ٿيو-

هر ضرورت جي شئي آهي اڻلپ ٿي وئي،
وقت ظالم هٿان، هر ڪو لٽجي پيو-

خود غرضي گهڻي جو، وڌندي وئي،
چين آرام سڀ جو آ، ويندو رهيو-

ان هوا باهه پاڻي، ضروري شيون،
تن جو راکاس ڪهڙي آ رستو جهليو-

"پريم" جي پاڪ جذبي ڪئي الوداع،
پوت لالچ جو، هر جاءِ، ڪاهي پيو-

ڪڏنهن وقت اڻٿاڻو، اهڙو وارو ڏيندو آ،
سڪ جو ساء به، ٻاڙو ٻاڙو لڳندو آ-

جڏنهن ڪو دل جو دلبر، دوکو ڏيندو آ،
پل پل زهري تير جيان، پيو چيندو آ-

بعد وصال جي، نيٺ، وڇوڙو ٿيندو آ،
ڪيڏو توڙي، پيار حقيقي هوندو آ

چرب زبان کي، ٿا ماڻهو چالاڪ چون
سادو ماڻهو، سور سدائين سهندو آ-

ڪڏنهن پلارو وقت، اهڙو به ايندو آ
ريءَ گهرڻ جي، پاڻهي سڀ ڪجهه ملندو آ-

"پريم" امرتا ظالم کي ناهي ملندي،
پيار امر آ، قائم دائم رهندو آ-

اسان اهنسا جوئي جذبور ڪيو آ،
تڏنهن جابرن کي، سدائين ننڍو آ-

آهي دل جي دنيا، ويڳاڻي ويڄاري،
۽ ذهني عذابن به، جهوري ڇڏيو آ-

جو بدنام آسو، مڃون پيو وٺي ٿو،
انهيءَ جڳ سڄي کي ئي دوشي چيو آ-

ويو لاش لتجي، آهي محبتن جو،
ضميرن جي سودي، وڃي اپ ڇهيو آ-

تنهن جو داد دلجا، مونکي ڏئي ٿو،
ورنه شاعريءَ مان، مونکي ڇا مليو آ-

اچي ٿي وڃي، ڇڻاڪين آڏو اوندھ،
جڏنهن بيوڙي، عشق ڪافر لکيو آ-

"پريم" تنهنجي حالت، عجب جي نشاني،
زمانن هي طنزن سان، حملو ڪيو آ-

پيار پاڻوهه سان جي ٿي، مرڪي ملي،
زندگيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

روپ راڻي جڏنهن، آرسِي ٿي ڏسين،
آرسِيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي،

تنهن جي هر هڪ ادا، دلربا دلربا،
دل لڳيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

شام ٽاڻي جڏنهن، سار تنهنجي وڌي،
شاعريءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

تنهن جا مينديءَ رتا هٿ ڏسي سانوري
عاشقيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

نيٺ پنهنجا جڏنهن تون، نشيلا ڪڍين،
بيخوديءَ کي، نئين زندگي ٿي ملي-

توڪي ڪنهي وڳي ۾، ڏسي اوسڪي،
بيوسيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

"پريم" سان چاهه مان، جي ڳلي ٿي ملين،
ان گهڙيءَ کي نئين، زندگي ٿي ملي-

آهي چين چاهت، پئي ڳڻ ڳڻيا سي،
 ملي مات رايا، مٽائي ڇڏيا سي-
 سڪي ۽ چڻي گل، مٽيءَ ۾ ملن ٿا،
 هي انجام ڏسندي، گهڻوئي سڪيا سي-
 قريبن رقيب، چلي چال ساڳي،
 اڪيلا اڪيلا، سفر ۾ هليا سي-
 زماني جي هل چل، گهڻو آسڪاريو،
 صبر جو زهر پي، ڪوي ٿي ويا سي-
 عجب زندگيءَ جو، آدستور يارو،
 ڪري ڪوجنا پوءِ، عجب ۾ پيا سي-
 اهي خاص دليون، ٽٽي جي جڙن ٿيون،
 ٽٽي جڙندي جڙندي، جبل جيئن ٿيا سي-
 سچو پيار ڪنهن کي، مقدر سان ملندو،
 اهي راز رايا، پئي ٻڌا سي پڙهيا سي-
 وفائن جي ڳولا، هي پيا سي نگاهون،
 اجايو خوابن جي، پويان ڊڪيا سي-
 اسان جنهنڪي چاهيو، نه ماڻي سگهيا سي،
 لکين ڪوششون ۽ وڏا وس ڪيا سي-
 "پريم" پيار پارس جي، تاثير چئي،
 هيا سي جي فاني، امر ٿي رهيا سي-

سهارا بي سهارا جو ڪري ويا،

رقيب ڪي ته ڄڻ وارا ملي ويا۔

ڪيو جن وعدو هو، عمر ڀرجو،

رولي اڌ راهه ۾، ويا ڪل ڇڏي ويا۔

نباھڻ پي نٿو، هر ڪوئي ڄاڻي،

لتاڙي نرم دل، پوري پڇي ويا۔

جبل جيڏو لڳي ٿو، هاڻ جيون،

ناحق ٻي دل ۾، پنهنجو گهر اڏي ويا۔

لڳي بنواس ٿو، سنسار سارو،

اميدون خاڪ ۾، ساريون گڏي ويا۔

"پريم" هر آس آهي، ٿياس تي ڄڻ،

اهڙي هر آس جي، حالت ڪري ويا۔

يادگيريون! چو آب آئن ٿيون،
 ياد ماضي ڪري، ڏکائن ٿيون-
 ڪيڏا بچين جا، ها سنا ڏينھڙا،
 تن کي سامھون، اچي بيهارن ٿيون-
 ڪيڏي جوڀن ۾ موج مستي هئي،
 ياد سي ڏينھن ڪري، ڪلائن ٿيون-
 درد دنيا جا، روز وڌندا رهن،
 دارون هر درد جو، ٻڌائن ٿيون-
 دنيا آ درد جو، گھرو ساگر،
 يوڳي يوڳي، ترڻ سڪارن ٿيون-
 "پريم" وک وک تي آ واڳون ويٺل،
 جيئڻ جو ڍنگ پڻ سڪارن ٿيون-

غزل

اسان وٽ اوهان جا، نياپا جو پهتا،
سارو جسم رقصان، هوا گيت ڳاتا-
تنهن جي حسن جي، هاڪ ٻڌندي او جانان،
ڪوئن روز ڪوڙين، قصيدا ٿي لکيا-
پنهنجي پاڳ جو، ڇا ته چرچو هيو،
روز قدرت کان، انمول تحفا مليا
هزارين دليين ۾، هونديون حسرتون،
تو وڻندڙ جڏنهن، ويس گل پوش پاتا
دلين جو حسن آ، حقيقي حسن،
اهي سالڪن جا، سدا کان ئي رايا-
"پريم" آهي، احساس جو خوب شاعر،
حسن سونهن جا جنهن، سدا گيت ڳاتا-

رڳو موهه مايا ۽ چڪتاڻ آهي،
سياسي دلاسو، ڀتو پاڻ آهي۔

مفادن کي ترجيح آ، ماڻهپي تي،
نظر ڦير جاڏي، رتوچاڻ آهي۔

نقادن نظر ۾، آ اصلاح بهتر،
ها تنقيص بيجا، بنا چاڻ آهي۔

نه تمثيل بهتر، نه تحرير بهتر،
اجائي سجائي، چو واکاڻ آهي

ڪڏنهن خشڪ سالي، ڪڏنهن پوڙ پوڙان،

اها بيوسي ڇو ۽ ڇا ڪاڻ آهي-

سڪن ساڻ ساوا، سڙي پن وڃن ٿا،

سچن جو محافظ، خدا پاڻ آهي-

قلمڪار آهيان، خوشامد نه ڄاڻان،

بري ۽ ڀلي جي، گهڻي ڄاڻ آهي-

ويو پيٽ لويءَ جو، آهي دلو ٿي،

سندس پوءِ به ساڳي، کڀي آڻ آهي-

ڪوي گيت تنهن جا، سريلا نرالا،

منجهن مشڪ عنبر جي سرهاڻ آهي-

"پريم" پنهنجو جيون، مثل موج دريا،

طبيعت به من موجي، مهراڻ آهي-

ڏسي سونهن سڀنا، به حسناڪ سڄڻي،

محبت ۾ دل ڏاڍي، بيباڪ سڄڻي-

محبت جڏنهن، پنهنجو معراج ماڻيو،

تڏنهن سوچ بيحد، بڻي پاڪ سڄڻي-

ڪيون نفرتن کان، اسان خوب نفرت،

آهيون پيار جا پاڻ، هيراڪ سڄڻي-

آهي پيار احساس، شامل رڳن ۾،

آهي پيار پوشاڪ، خوراڪ سڄڻي-

جواني ديواني، هئي ماڪ وانگي،

لڳي واءِ اس ۾، هوا ماڪ سڄڻي-

برائيءَ جي ٻوتي، برائي ڪمائي،

آهي نيڪ سيرت، سنڌي هاڪ سڄڻي-

سندھ سوچ جو ڪو، ٺڪاڻو نه ٿاڻو،

سندھ سوچ بي وقت بي ٿاڪ سڄڻي.

اڃا انتظارن جي، موسم نه بدلي،

آهي عشق آتش، صفا ٿاڪ سڄڻي.

جتي وعدن جا، بنايا محل ها،

انهيءَ آستانن، اڏي خاڪ سڄڻي.

جهڙالي آ موسم، لڳي هير ٽڙي،

"پریم" ياد ماضي، آ غمناڪ سڄڻي.

تنهنجي الفت جو ڪرم آ، زندگي بهتر بڻي،
ڪونه هاڻي غم وهم آ، زندگي بهتر بڻي-

آس کان بيحد گهڻي تو، مهرباني آ ڪئي،
جو ڳنڍيو مون سان، جنم آ، زندگي بهتر بڻي-

ائين لڳي ٿو دل پنهجي جي، گڏ پئي ڌڙڪي صنم،
پن درياهن جو سنگم آ، زندگي بهتر بڻي-

دوستن لئي آ خوشي، آهي عزيزن لئي جشن،
هوش حاسد جوئي گم آ، زندگي بهتر بڻي-

جوڙ مليو جوڙ سان، بي جوڙ آخر بس ڪئي،
بي رحم ڪي ٿيو شرم آ، زندگي بهتر بڻي-

الفتن جو مشڪ، امير ڪي به واسي آويو،
ڪلفتن جون ڪم ڊم آ، زندگي بهتر بڻي-

غير آخر غير آهي، غير تي رکجي نظر،
ڪاغذي انجويرم آ، زندگي بهتر بڻي-

"پريم" جي هر هڪ دعا، مالڪ اگاهي آچڙي،
سات ۾ هاڻي صنم آ، زندگي بهتر بڻي-

ناحق حقن تي روز ٿو، ڏاڙا پيو هڻي،
بيوس ويچارو صبر ريءَ پيو ڇا ڀلا ڪري-

اصلي ته سونهن خود آ، پٿر ۾ سمايل،
توسنگتراش ان ۾، خيالن جا رنگ پري-

آ موت ۽ حياتي، هر جان سان جڙيل،
جومات موت کي ڏئي، سوئي نٿو مري-

ڪنهن کي عذاب ڏيئي، ماڻي سڪون ٿو،
مظلوم سان هو ظالم، ڇو خواهمخواه لڙي-

پنٿي ڌڪڻ جو هر هڪ، حربو پيو هلائي،
معصوم دل رنجائي، شاطر پيو ٺري-

"پريم" پنهنجي روح ۾، رت جيئن روان دوان،
ڏسندي برو تماشو، ڳڻتين ۾ پيو ڳري-

غزل

مون کي تنهنجي يادن جو، ڀرپور سهارو آ،
تنهنجو پيار اهو ساگر، جنهنجو نه ڪنارو آ-

نفرت ئي رڳو نفرت، نادان نهارن ۾،
جنهن پيار پلئه ۾ پيو، سو ڀاڳن وارو آ-

برسات جي راڱن کان، رب پاڪ رکي سڀ کي،
گهر گهاٽ ڇڏي آيا، روڊن تي گذارو آ-

ڪيئن عيد عذابن ۾، مسڪينن جي گذري،
آهون ۽ اڪيون آليون، غمگين نظارو آ-

نمناڪ اڪيون غم جو، افسانو ٻڌائن ٿيون،
ها! ڏاڍو ڏکيو ڪاٺڻ، پوءِ به جيون پيارو آ-

پڪ آه غريبن جي، ٿي عرش عظيم پڄي،
آهي سچ ۾ ساءِ گهڻو ۽ ڪوڙ ڪسارو آ

مظلوم سان ظالم جو، وهنوار ظلم وارو،
ڪمزور پيو پوڳي، نادار ويچارو آ-
پئي دنيا ساڙولي، مونڪي چو ستائي ٿي،
ها پيار حقيقت آ، هي منهن جو نعرو آ-
"پريم" سان قائم هي، سنسار سمورو آ،
ناحق تي وڃايو ڪنهن، نفرت جو نغارو آ-

انسانيت باقي بچي، مولا ڪري ويجهي وڌي،
غرضن جي غار ۾ غرق، انسانيت نه ٿي وڃي-

هرڪو ترقيءَ گوءَ ۾، ٻئي کي لتاڙي ٿو وڃي،
حق ڦٽائيندڙ ڪڏنهن، چين سان نه جي سگهي-

خواهش ضرورت ۾ فرق، جي آدمي سمجهي سگهي،
فڪرن عذابن کان چٽي، انسان ڪامل ٿي پوي-

لويي ٿو چاهي رات ۾، حاصل ڪري سيڪجهه وٺي،
ان لوپ لالچ هوس ۾، انسانيت ويندي رهي-

اخلاق جي پستيءَ سبب، ٿو خون انساني وهي-
ناپاڪ سوچ تعصبي، ٿي زهر ذهن ۾ پري-

انس کان عاري دنيا، احساس لئي آري بڻي،
بي پهچ ۽ بي واهه کي، انصاف آخر ڪيئن ملي-

آبرو ناموس آهي، قيمتي هر غرض کان،
ڀاڻ سان ناهي سچو، رهجي سدا ان کان پري-

"پريم" جو پيغام آهي، امن الفت ۽ خوشي،
ڀاڻ کي دنيا سموري، پاڪ تعصب کان کڻي-

پيريءَ ۾ پيار، ڪنهن جي جتايو ته ڇا ٿيو،

جوين وڃائي، وصل ورايو ته ڇا ٿيو-

تون مان جي فرق ۾ رڳو، ڦاٿل دنيا رهي،

صدين اهو جي فرق، مٽايو ته ڇا ٿيو-

رهزن رفيق سان سدا، ساڳي روش رهي،

هڪ هڪ ڪري سين سان، نپايو ته ڇا ٿيو-

ناحق جي نفرتن وڌيون، بيواجبيون ڪيون،

وشواس جيتي رحم پو، آيو ته ڇا ٿيو-

لا تعلقيءَ جي موسم، حاوي بهار تي،

دشمن کلي ڳلي سان، لڳايو ته ڇا ٿيو-

مشروب سان ملائي، ساقيءَ زهر ڏئي،

ٿي واهرو وري جي، ٻڃايو ته ڇا ٿيو-

دل جو چمن سڪي صفا، ويران ٿي ويو،

صحرا تي بادلن جي، وسايو ته ڇا ٿيو-

ٺوڪر تي ٺوڪرون هڻي، بيحال جنهن ڪيو،
ڏفن جي ڇانوڻي جي، ويهاريو ته ڇا ٿيو-

مون پيار ڇا ڪيو، رڳو الزام پلئه پيا،
بي درد لوڪ شهر، ڇڏايو ته ڇا ٿيو-

هروڪ تي هار منهنجي، آجيان ڪندي رهي،
بي رحم فطرتن جي، ستايو ته ڇا ٿيو-

هو حسن ۽ جواني، ڪوئي صنم نه هو،
هاڻي سهانو وقت جي، آيو ته ڇا ٿيو-

"پريم" دلي نه هو!!، رڳو ڏيکاءِ ظاهري،
ڪنهن صحن گل پتين سان، سڃايو ته ڇا ٿيو-

جيڪو معصومن کي ماري، ڪيئن ڀلا انسان آ،
دشمني ڪڪ جي ڏکي، جيڪو رکي نادان آ۔

شيطان کي شرم مزو ۽ امن ۾ هو بي مزي،
انسان جو ويري ازل کان، شومتي شيطان آ۔

ڏاڍسان دليون فتح ٿيندي ڪڏنهن ناهن ٻڌيون،
من پسند جو لوڪ جو، سوئي سچو سلطان آ۔

نيڪ بد عملن جي موڙي، ٿو ڪٽي سڀڪو وڃي،
نانءِ نيڪي ڳائي پئي، آدمي مهمان آ۔

مان رتبي شان شوڪت جي طلب سڀڪور کي،
انسان جي اصلي ضرورت، گهر لتو ۽ نان آ۔

بڪ بچڙي ٽول خاطر، آبرو مجروح ٿئي،
پيٽ پالڻ واسطي، مارن سندو ايمان آ۔

"پريم" جي پوري حياتي، نفرتن جي نظر ٿي،
نيٺ ملڻي آهي منزل، هي پڪو ايمان آ۔

دل وارن چوپيار جي بازي هاري آ،
 پيارن وچ ۾، حائل دنياڌاري آ-
 کير موافق، کير مخالف پنهنجو آ،
 پرکيندي ڪئي، جذبن توبهه زاري آ-
 ڪوٽ قدر جي، لاعلمي همدرديءَ کان،
 ساري حياتي جن سان پاڻ گذاري آ،
 هرڪو پنهنجي پر ۾، نيڪ سڏائي ٿو،
 محفل مان اٿ، پوءِ شڪايت جاري آ-
 ڪونه مليو ها ڪونه مليو آ، پيار مونکي،
 شايد دنيا ساري، نفرت ماري آ-
 پاڻ پرين اظهار ڪري، هرڪو سوچي،
 پنهنجي انا هر ڪنهن کي، هوندي پياري آ-

نيٽن ملندي، عقل شرم ٿو قيد ٿئي،
عشق اگهاڙو ٿي پئي، ڪيڏي خواري آ-
ماٺ مٺي ۽ ماٺ مٺي، اظهار ڏکيو،
ماٺ مٺيءَ ۾، بيشڪ يار بهاري آ-
"پريم" نه ملندو پيسي سان آ پيار مگر،
دنيا لڳي ٿو، پيسي جي پوڄاري آ-

لڳي عمر ساري، سفر ۾ ڪٿي آ،
 مگر سوچ ڪاٿي، قراري نه ٿي آ۔
 ڇا انسان؟! گذران، آسان ايتو،
 تو رفتار پنهنجي، گهٽائي ڇڏي آ۔
 حقيقت سڌائين حقيقت آرهندي،
 انهيءَ کي سند جي نه حاجت پئي آ۔
 وئي ميٺ محبت، صفا موڪلائي،
 تڏنهن بي سڪوني ڪري گهروئي آ۔
 ڪڏنهن خوب گرمي، ڪڏنهن خوب سردي،
 رهي بارش جي، اڃا مند پئي آ۔
 پڇي پاڻ منزل تي ڏڪجي وڃون ٿا،
 سفا ڪن اسان سان به ڏاڍي ڪئي آ۔
 اسان جي خوابن جي، دنيا عجيب آ،
 عذابن ۾ ظالم، سندي نند ڦٽي آ۔
 نه ڪاٿي سدا ۽ پڙاڏو ڪو گونجي،
 صدا هر اسان جي، ڳلي ۾ گهٽي آ۔
 ڏکي يا سڪي ٿي، وڃي سڀ جي گذري،
 اسان جي هٿان ڪين، دل ڪا ڏکي آ۔
 "پريم" جيڪو ڪرڻو اٿئي، سو ڪري وٺ،
 گهڙي وير ڪنهن لئي، نه ترسي رڪي آ۔

ٻئي جي ڀلائي، وڏي دل کڀي ٿي،

وڏي جستجو ٿي، جي مڃتا ملي ٿي۔

ٻئي جي ثنا آ، هضم ان کي ٿيندي،

جنهنجي سوچ، ساگر کان گهري هجي ٿي۔

محبت حدون عالمي جي اورانگهي،

کویتا پوان جي، مثالي ٿئي ٿي۔

امن ۽ محبت، صفت ماڻهپي جي،

وحشي طبيعت ۾، وحشت رهي ٿي۔

آهي ذهن جنهن جو، خزانو علم جو،

ڪلاپڻ انهيءَ جو، سدا ساٿ ڏئي ٿي۔

پکين جي ٻوليءَ ۾ به، موسيقي شامل،

مگر شاعري، ڇا ته معنيٰ رکي ٿي۔

عوامي مسئلن سان، تن جو وڃي ڇا،
عياشيءَ ۽ اي سيءَ ۾ تن جي ڪٿي ٿي-
گلابن جي موسم ۾، بوندن جي رم جهم،
اڪيلي حياتي، صفا وهه لڳي ٿي-
اسان جون صدائون، اهي ڪيئن ڪنائن،
جبل وانگي جن جي، حياتي هجي ٿي-
"پريم" تون جي چاهين، هي دنيا مثالي،
ته اصلاح پنهنجيءَ سان شروعات ٿئي ٿي-

غزل

زندگيءَ کي زندگي، سمجھي ڪٽڻ ۾ بهتري،
پيار جي احساس کي، پرکي وڌڻ ۾ بهتري-

پيلو گھڙو جي ٿو ملي، ڏک ٿو ٿئي نقصان جو،
نيڪ ڳولي نيڪ سان، رشتو ڳنڍڻ ۾ بهتري-

ٿو سدا دشمن رهي، نقصان جي ئي تاڙ ۾،
دشمن ڏسي رستو مٽڻ، دوري رکڻ ۾ بهتري-

انتظارن آسرن ۾، عمر ساري وئي هلي،
صبر توڙي شڪر سان، جيون ڪٽڻ ۾ بهتري-

دل اندر جنهنجي دغا، احسان سان منجي نٿي،
نانگ کي قابو ڪري، پوءِ ڏند پيڇڻ ۾ بهتري-

خالي هٿن سان ڪيئن پلا، ڏونگر کي ڌاري ڪو سگهي،
پنهنجي مت سان مسئلي کي، حل ڪرڻ ۾ بهتري-

جنهن راهه سان آهي ڇتو، ڇوڻو اهو رستو وٺين،
پر خطر جا راهه آ، ان کي مٽڻ ۾ بهتري-
چوٽ ڏيندڙ چؤطرف، هر روز گهيري ۾ رکن،
بدخواهن جي نظر کان، خود بچڻ ۾ بهتري-
”پريم“ رب راضي هجي، شرير شoda ڇا ڪندا،
خلق جي خدمت ڪرڻ ۽ دل کٽڻ ۾ بهتري-

جڏنهن پورهيتن جا ميڙاڪا مچن ٿا،
ته پرمار کي، خار ڏاڍا لڳن ٿا۔

متان تون غريبن کي، بي يار سمجهين،
سيئي اهل دل، تن جا حامي هجن ٿا۔

ڪنهن جو حق ڦٽائڻ، ڪڍي ڪار آهي،
سر عام مزدور، سارا چون ٿا۔

اوهان جي حمايت ڪئي آ، ڪنداسي،
صحافي قلم ڪار، سارا چون ٿا۔

عزم حوصلي ۽ همت ۾ جواني،
هي مزدور، ڏونگر کان ڏاڍا ٿين ٿا۔

سچائي سنائي، ماڻي مان اڪثر،
مڪارن جا ڏينهن چار جلوا رهن ٿا۔

خدا کي آ مخلوق، ڏاڍي پياري،
هچارا مگر ڪين سمجھي سگهن ٿا۔

ڪري لوپ لالچ، انڌو آدميءَ کي،
سيئي ڀول ڀرمار، تنهنجا ڪلن ٿا۔

تپي ڪيئن دانگي، آسپ ڪجهه مهانگو،
ڏڪاري ڪمائي، ڪسي سڀ وٺن ٿا۔

"پريم" چاهي خوشحال، پورهيت هجن سڀ،
ٽين لوڻ پاڻي!!، جيڪي جبر ڪن ٿا۔

غم جا بادل، گهرا ٿي ويا،
دل جا حصا، بکرا ٿي ويا۔

خودپرستي، ايڏي وڌي وئي،
انس حيا، سڀ وکرا ٿي ويا۔

ناتا رشتا، ساٿ ڇڏي ويا،
سڀ سهارا، پڌرا ٿي ويا۔

سڀ مخالف، هڪ ٿي ويا۔
تن جا وارا، نيارا ٿي ويا۔

اهڙي اڻائي، واءِ گهلي جو،
احساس سمورا، پرزا ٿي ويا۔

"پريم" جا پرزا کير سهيڙي،
شيشي وانگي، ٽڪرا ٿي ويا۔

بي بقا وقت هيو، تيز تر گذري ويو،
چڏ ڪڍي شوخ ادا، دؤر حاضر کي چيو-

چال هئي سست اگر، ذهن هو تيز مگر،
هيءُ پئي هاڻي خبر، وقت بي ترس هيو-

سڀ سزا سرتي سئي، ڪونه پر هار مڃي،
هيرو هيرو ئي رهيو، ڪوڙ ظاهر ٿي پيو-

روح معطر ٿي ويو، گلبدن جڏهين جهيو،
خيال پرواز ڪيو، عشق آ ماڳ رسيو-

سادگي ڏاڍي سئي، پر ڳلي پئجي وئي،
ذهن تي زور پيو، چين ويندو ئي رهيو-

"پريم" هر دل ۾ هجي، لوڪ نفرت کان بچي،

سرڳ سنسار ٿي پئي، شعرا هڙو ئي رچيو-

جوڙ جڏهين، قضا چنا آهن،

قرب جا سڀ، قصا رنا آهن۔

ظلم جي انتها، ڏسي ٿو لڳي،

ڏينهن بس!! ظلم جا پنا آهن۔

عشق آهي، سراپا سوز جيان،

غم پريا شعر سان، پنا آهن۔

وقت کان اڳ اچي وئي پيري،

ايڏا ته ڏک، ظالمن ڏنا آهن۔

بي سبب!!، لاش روز ڪيرائن،

قاتل نسب جا، ڪنا آهن۔

"پريم" انياءَ، عام جام ڏسي،

نيٺ هر هر، پئي پنا آهن۔

ڪمائڻ! نانءِ نيڪي، زندگيءَ ۾،
 مزد جيئڻ جو آهي، سادگيءَ ۾-
 ڇڏي ڏي عارضي، سارا سهارا،
 ڪهڙو جيئڻ پلا آ، بيخوديءَ ۾-
 سڄو سو شعر، جيڪو دل کڻي ٿو،
 نه ڪر بڪواس، ڪائي شاعريءَ ۾-
 حقيقي پيار آهي، دل جو سودو،
 نه رکجي لوڙ ڪائي، دل لڳيءَ ۾-
 مفادي پيار آ، نفساني خواهش،
 وساري پاڻ ڇڏجي، عاشقيءَ ۾-
 "پريم" جي پيار کي آ، جاوداني،
 سراسر بت پرستي آ، خوديءَ ۾-

چڙي رنجشون سڀ، خوشيءَ سان ملو،
 خوشيون ورڃي دل مان، ڪدورت ڪڍو-
 اهي تارا ڪنهن جي اکين جا هئا،
 ڇو معصوم ماري، ٿا بدلا وٺو؟!
 جاهل جيڪي سڀئي، حدون ويا لتاڙي،
 ڏسي ڏاڍ تن جو، آ ڏاهو رنو-
 اهي ڪيئن سمجهن، ڪرب قهر جو،
 لڳو جن کي ناهي، ڪنڊو يا چرو-
 انهن ساڻ حق جون، ڇا ڳالهيون ڪيون،
 نسل جن جو ناهي، اصل کان پلو-
 ”پريم“ راهه مان راهه، نڪري پوي،
 رڪي رب تي، بهتر ڪري ڪو بلو-

اچن لئن ۾، خوب ٺهين ٿي،
مون کي ته گل رابيل لڳين ٿي۔

تنهنجي جسم جي، خوشبو مهڪي،
رات جي راڻيءَ جيئن، مهڪين ٿين۔

آچاهه چنبيليءَ، وانگي تنهن جو،
منهن جو من، مهڪائي ڇڏين ٿي۔

منهن تي پگهر جيئن، ماڪ گلن تي،
پريمي من کي، موهي وجهين ٿي۔

جيئن گل ۽ بلب، چنڊ چڪوري،
مون سان ايڏو، پيار ڪرين ٿي۔

چنڊ وٺي، چانڊوڪي تو کان،
چنڊ جي لاءِ چٽ سڄ هجين ٿي،

دل تي خوشيءَ ۾، جهومي ڳائي،
مرڪي پانهن کي هار ڪرين ٿي-

هر منظر ٿو، خوشيءَ ۾ جهومي،
مرڪي مرڪي، جي ٽهڪين ٿي-

تڙي تڙي، هير گهلي ٿي،
تارين وانگي، پينگهه لڏين ٿي-

مونکي جيون ڏاڍو، پيارو لڳي ٿو،
"پريم" پيارا، چئي جي سڏين ٿي-

ملندو پيار پيسي سان، هي عجيب چرچو آ،
 جي ملي پيار پيسي سان، پيار ناهي دوکو آ-
 هن وشال دنيا ۾، مرڪ جو بدل ڪونهي،
 مون لاءِ مرڪ محبوب جي، بهترين تحفو آ-
 پيار ڪو وڪرناهي، جو خريد ٿي سگهندو،
 پيار آ سچو سودو، هي عظيم جذبو آ-
 پيار جا امر قصا، سدائين امر رهندا،
 اهڙو امر پيار ملي، جيون پوءِ اموتو آ-
 جيسين سر سلامت آ، پيار جي امانت آ،
 پيار ۽ حياتيءَ جو، روح وارو رشتو آ-
 پيار ۽ پيارن لئي، ڪيترا شهيد ٿيا،
 پريم ۽ پريم جو، ڪيڏو وڏو رتبو آ-
 "پريم" سان ساري ڌرتي، آشتيءَ امن واري،
 پيار کان سواءِ جيون، بور ڊرامو رونشو آ-

اگر پیت مارن جو، خالی آ ساڻي،
ته ترقي ۽ ترويج، خيالي آ ساڻي۔

ڏسو جنهن کي، آهي منڌل مسئلن ۾،
نظر هر زبان چٽ، سوالی آ ساڻي۔

خسارو خسارو، ٻڌي ڪن پڇي پيا،
قرض تي گذارو، نه مالي آ ساڻي۔

خيالي پلائڻ سان، ڪيئن پيت ڀريو،
زمانو به ڪيڏو، حوالي آ ساڻي۔

سدائين ڪنوارا، رهيا پنهنجا جذبا،
نه جذبن کي، سالو يا سالي آ ساڻي۔

ڪڏنهن ڳالهه ورنِي، ڪڏنهن آخِيالي،

هر سياسي بندو ڪو، موالِي آسائي-

وسي هليڪي بارش، هاڻي بوند بند ٿي،

موسم ڪيڏي پياري، جهڙالي آسائي-

سدا ڏاڍ ڏاڍي جو، جاري ۽ ساري،

هر ممتا جي اک، آلي آلي آسائي-

"پريم" پاڻ آهي، نرم دل جو مالڪ،

طبيعت جو ٿورو، جلالِي آسائي-

محبوب منهنجي من ۾، تصوير ڇا ڪبي،
جي خواب ئي رسي وڃن، تعبير ڇا ڪبي-

عزت جي دال روئي، مالڪ نصيب ڪر،
امير بي ضمير ٿي، جاگير ڇا ڪبي-

جيئڙو اسان کي آهي، همت ۽ هوش سان،
جيوت گذر مثال پوءِ، دلگير ڇا ڪبي-

چاهين ٿو رات وڃ ۾، امير ٿي وڃان،
اهڙي حرام دولت، بي ضمير ڇا ڪبي-

مونڪي ڪپي ٿي ملڪه، هڪڙي حسن جي راڻي،
 بندري ٿلهي بي ڊولي، چپ چير ڇا ڪبي-
 محنت سان ماڳ ملندو، محنت سان مان ملندو،
 هت سن هجن ته ڀاڳ جي، لڪير ڇا ڪبي-
 اڳ ۾ ئي بند هوائون، بجلي به بند اڪثر،
 بدبو ڪٿي اچي هوا، سا هير ڇا ڪبي-
 "پريم"!! غريب ماڻهو، بک ۾ مرن پيا،
 جيئن تان دل ڪڍي وڃي، اڪسير ڇا ڪبي-

دنيا دوستيءَ جي، نه قابل رهي آ،
وڌي ٿورو اڳتي، وئي پوئتي هتي آ-

چارئي ويد سنڌوءَ ڪناري رچيا ويا،
پنهنجي سنڌ دنيا جي، معلم رهي آ-

اسان جي ثقافت آ، ڏاڍي پياري،
اجايو مخالف، ننڍا ڇوڪري آ-

منافق جي چالن، هي حالت ڪئي آ،
وجهي وڃ ۾ ويڃا، محبت لٽي آ-

مون کي دال ڍوڍو، کپي ٿو جيئن لئي،
گرانيءَ اسان کان، خوشي هر ڪسي آ،

وڌي لوپ لالچ، خلوصن جي کوٽ آ،
ڏني خواهشن هي، بندي کي هتي آ-

گلائن جي موسم جي، شروعات ٿي آ،
اسان مائٽن کي، ڇا مائتي چئي آ-

سچائيءَ جي اهميت، جو گهٽجي وئي آ،
ننگي چاپلوسي، وئي اڳتي وڌي آ-
نه هيرن نه موتين جي خواهش رکي آ،
صرف پيار جي مون، خوشي پئي گهري آ-
"پریم"!! خواب پنهنجا ٿيا پورا پورا،
مون کان زندگي وئي، جو ناتو ڪٽي آ-

هر خيال هاڻي پنهن جو، چڻ خواب ٿو لڳي،
چو حق گهرڻ تي دنيا، پڻ تي پئي ڏڪي-

هر حال ۾ غمن کان، رهجي پري پرين،
جي خوش رهڻ جو، پاڻ کي تدبر اچي وڃي-

مرڪون منڊي پڇي ٿو، مايوس چو لڳين ٿو،
ڪهڙو سبب ٻڌايان!، مسبب پيو پڇي-

بي سوچ هن زماني، خوشيون ڪسي ورتيون،
ڪيڏو اندر سڙي ٿو، جي حق نٿو ملي-

گذري ائين حياتي، پل پل ڳڻي ڪٿيو،
تقدير ڪيئن بدلجي، نئين راه ڪا ڪلي-

قوت خريد ڪونهي، ميلو متل گهڻو،
آهي جو جيب خالي، ڪيئن پو مزو اچي

منزل کي آهي ڳولا، پر عزم حوصلن جي،
جي قدم لڙڪڙائڻ، پوءِ ڇا ڀلا ڪجي.

ڪوششون اسانجون، هرگز نه ضايع ٿينديون،
پر شرط آهي لازم، جذبو اٿل هجي.!!!

"پريم" پرائي حق تي، حق ڪونه ٿو جتائي،
انصاف ٿو گهران مان، اعزاز سان کڻي.

گڏجي جيئڻ مرڻ جو، ويهي وڃن ڪجي،
جهڙي سسئيءَ پنهنون جي، محبت اهڙي هجي-

اڃ عشق جي اجهامي، مون وس وڌا ڪيا،
خود عشق آهي آتش، اڃ ٿي وڌي وڃي-

عشق و حسن جو پاڻ ۾، آهي ازل کان ناتو-
مان ڇا ڪيان جو پاڻ ڏي، پئي سونهن ٿي سڏي-

تنهنجي اکين ۾ آهي، جيڪا ڪشش چڪي ٿي،
هن دل اتاوليءَ تي، ڪيئن ٿو پو وس هلي-

علم و عقل کان، ڳالهه هيءَ آهي گهڻي ڳري،
ڪيئن ڪو حياتي پنهنجي، ٿو داءِ تي رکي-

محبت ۾ طمع ڪهڙي، محبت جو ماڳ ڪهڙو،
محبت امر بنائي، پيو ڇا پلا ڪپي؟!!!-

اڪثر ڪري محبت ڪي، مات ٿي ملي،
 ظالم آ جيڪو پئي جي، تربت تي گهر اڏي-
 سڀ پيار جا پانڌيڙا، مورڪ پيا ٿا سڏجن،
 مورڪ آ جيڪو پئي ڪي، مورڪ پيو سڏي-
 محبت ڪي سمجهي محبت، دل جان سان ڪجي،
 باقي نه راند سمجهي، چئجي ٿا ٿو ٿري!!!!!!-

محبت جي موٽ ۾ ٿي، نفرت پلئه پئي،
 جيڪو هجي ديوانو، محبت جو دم پري-
 محبت جي مامري ۾، ڏوريو مون جڳ سڄو،
 مطلب سواءِ ڪوئي، محبت نٿو ڪري!!!-
 "پريم" نانؤ هوندي، محبت ملي نه مونڪي،
 جيئن ٿي ڏيئي جي هيٺان، اوندهه سدا رهي-

خوشيء جون خوراڪون، ڪارايو اسان کي،
محبت جو مشروب، پيئاريو اسان کي۔

سوالن جوابن ۾، الجھي پئون ٿا،
وجهي ور وڪڙڻا، منجهايو اسان کي۔

نڪو حال ماضيءَ ۾، محبت ملي ڪا۔
اچي چاهه چسڪو، وٺايو اسان کي۔

وڃي خيال پنهنجو، ڦلاڻن کان اڳتي
ڏئي پيار جا پر، اڏاريو اسان کي۔

اوهان جي عنايت، ڏسو ٿا جي مرڪي،
نظر نينهن سان پيا، ٺهاريو اسان کي۔

پڪيءَ جي پيئڻ سان، کڻي ڪونه ساگر،
چڪي چاهه واري، چڪايو اسان کي-

رڪي نينهن ناتو، نئون روح ڦوڪيو-
مئل مثل آهيون، جيئاريو اسان کي-

عجب ريت آهي، اوهان جي نرالي،
دنيا وانگي چوٽا، ڌڪاريو اسان کي-

"پریم"! پيار جا، پاڻ پياسا رهيا سي،
سرڪ مرڪ سان پيا، پيئاريو اسان کي-

هر خيال هاڻي پنهن جو، چڻ خواب ٿو لڳي،
چو حق گهرڻ تي دنيا، پڻتي پئي ڏکي-

هر حال ۾ غمن کان، رهجي پري پرين،
جي خوش رهڻ جو، پاڻ کي تدبر اچي وڃي-

مرڪون منڊي پڇي ٿو، مايوس چو لڳين ٿو،
ڪهڙو سبب ٻڌايان!!، مسبب پيو پڇي-

بي سوچ هن زماني، خوشيون ڪسي ورتيون،
ڪيڏو اندر سڙي ٿو، جي حق نٿو ملي-

گذري ائين حياتي، پل پل ڳڻي ڪٿيو،
تقدير ڪيئن بدلجي، نئين راه ڪا ڪلي-

قوت خريد ڪونهي، ميلو متل گهڻو،
آهي جو جيب خالي، ڪيئن پو مزو اچي-

منزل کي آهي ڳولا، پر عزم حوصلن جي،
جي قدم لڙڪرائن، پوءِ ڇا ڀلا ڪجي.

ڪوششون اسانجون، هرگز نه ضايع ٿينديون،
پر شرط آهي لازم، جذبو اٿل هجي.!!!!

"پريم" پرائي حق تي، حق ڪونه ٿو جتائي،
انصاف ٿو گهران مان، اعزاز سان کڻي.

ڪيڏو نه آ، انياءَ دنيا ۾،
ڪونهي ڪو ڪهڪاءِ دنيا ۾۔

زن زر زمين، جي خاطر،
پائن ڪٺو پاءِ، دنيا ۾۔

نفرتن جي، چار اڏامي،
ڪهڙو وريو، واءِ دنيا ۾۔

ناڻي عيوض، نياءَ وڪامي،
ڇڻيو ڪو عادل ماءِ دنيا ۾۔

ڪاغذي گل، نقلي چهرا،
اهڙوئي، ورجاءِ دنيا ۾۔

دنيا جي، هرچيز آفاني،
ڪنهن کي آ، جتاءِ دنيا ۾۔

"پريم" مطلب دنيا ساري،
ناهي سڪيءَ ساءِ، دنيا ۾۔

رکي هرڪو طلب ٿو، راحتن جي،
ڪمي ڪيڏي نه آهي، چاهتن جي-

ڪنڊن وارو آ رستو، نفرتن جو،
بڻيءَ جان باهه آهي، نفرتن جي-

بچي هرڪوئي شيطاني ڦندن کان،
شرارت ساري، ظالم فطرتن جي-

ڪٿي ٽوڙي، حقيقي جيڪو رشتا،
پوڳي دوري اهو ٿو، شفقتن جي-

ڪرم جي آنظر، قادر جي هر دم،
ڪيڏي ارزاني آهي، نعمتن جي-

"پريم" جي راهه ۾ ئي آهي راحت،
ڪڙي ڪيڏي ٿي گذري، ڪلفتن جي-

حق هر هڪ کي ملندو، غمگين گذاريان چو؟،
 كيسين ظالم ظلم ڪندو، غمگين گذاريان چو؟-

خوشيون ڪوڙ زماني جو، اچي قدم منهنجا چمنديون،
 اجهو وقت اهڙو ايندو، غمگين گذاريان چو؟-

سڀ ساهه ڪندا صدقيءَ جا، ڏيندا دل ۾،
 هي خواب پورو ٿيندو، غمگين گذاريان چو؟-

دڪ درد زماني جا، ويجهو نه منهن جي ايندا،
 ڏکيو وقت هليو ويندو، غمگين گذاريان چو؟-

هر روز زماني جا، رخ راز پيا متجن،
 هر دؤر آهي ڦرندو، غمگين گذاريان چو؟-

آهي حق جي جيت ٿيندي، ڪوشش سان دل کٽي،
 قلعو ڪوڙ سندو ڪرندو، غمگين گذاريان چو؟-

هر دل جي ترجماني، هن "پريم" ڪئي آهي،
 هر ٻار پيو چوندو، غمگين گذاريان چو؟-

هر ڀرمار جي نظر، کڀي ٿي عوام ۾،
 اربين روبين جو سبق، ملي ٿو انجام ۾-
 هن صوفين جي سنڌ کي، ڪنهنجي نظر لڳي،
 ڪوئي محبتن جو، رنگ پري هن نظام ۾-
 ها! معاف ڪرڻ آهي، قدرت سندو ڪرم،
 ظالم نه ڪوبه، آهي مزو انتقام ۾-
 منزل تي ڪوئي پهتو نه پهتو، خدا خبر،
 پوريءَ ۾ بند لاش آ، پهتو مقام ۾-
 ڪمزور جو پگهر پيو، ڪتن جيان چٽين ٿو،
 ماڻهن جو خون پئين ٿو، مٺه سمجھي جام ۾-
 ڪم ظرف ڪوئي ڪيترو، ڪافر ڪٿي هجي،
 جهڪندي ڏٺو آ، تنهنجي اڳيان احترام ۾-

شاعر ستون هي تنهنجون، انمول بيمثل،
داد ٿو توکي ملي، کيڏو انعام ۾۔

دل سست ئي رفتار سان، ڌڙڪي پئي اڃان،
شايد ڪمي رهي آ، سر چٽ تمام ۾۔

ادراڪ "پريم" جو قوي، تخليق پڻ قوي،
شل شاعري قبول پئي، هر خاص عام ۾۔

ڪڏنهن پيار پاڻيءَ سان سيراب ٿياسِي،

آڳ نفرت، جو ٻارڻ بنياسِي۔

ڪڏنهن نيٺ مون لئي، زماني وڃايا،

ڪڏنهن هڪ نظرياءَ ترسي وياسِي۔

دنيا کي ڏسڻ، پاڻ آباد چاهيو،

محبت ورهائي، حقن لئي لڙياسِي۔

حقن جي حقيقت کان، آگاهه آهيو،

هيا وس ۾ واکا، سي واکا ڪياسِي۔

ڪڏنهن خشڪ سالي، زمينون سڪايون،

ڪڏنهن ٻوڏ پاڻيءَ ۾، بيوس لڙهياسِي۔

سياڻا ڪي پيرا، ڇڏن ڪونه ٿا،

ويا نانگ نڪري، پولیکا ڪٽياسِي۔

ڏسي آليون اڪيون، ڪليا ڪوڙ دشمن،

سوین سرتي الزام، کلندي ڪنياسِي۔

ڪڏنهن دل محبت جو ساگر لڳي ٿي،
 ڪڏنهن پيار پياسا، رڻن ۾ رلياسي-
 نه ئي سونهن راڻي، ڪا سڀن ۾ آهي،
 نڪو عيش عشرت جا، ڏينهن ٽڙا ڪٽياسي-
 محبت مفادن جي، وئي ور چڙهي آ،
 ٻڌي سوچي سمجهي، نه پئتي هٽياسي-
 ٻين کي رنجائي، تون خوش ڪونه رهندين،
 هوندئي ياد توکي، هي چوندا هياسي-
 ڏسي زور ڪمزور، ظالم نچي ٿو،
 سوين سور سختيون، سرتي سناسي-
 "پريم" پاڻ پنهنجي ظرف تي هلياسي،
 ڪڍي ڪاڻ ڪنهنجي، نه ڪانئر سڏياسي-

پيار جو خواب، تا دم اٿورو رهيو،
رج ۾ اڃ جيئن، سارو جيون ڪٽيو۔

آزمائش ۾ جيون آ، گذري ويو،
امتحانن اسان جو نه پيڇو ڇڏيو۔

نامراديءَ وڌي پئي آ، آجيان ڪئي،
ماڳ جو خواب، تعبير لئي ترڻيو۔

حال باعث خوشيءَ جو، نه بنجي سگهيو،
ياد ماضي ڪري، درد وِتر وڌيو۔

هي دنيا ٿي پاسي، ساگر درد جو
زندگيءَ جو سفينو، ڪنن ۾ اڙيو۔

ڏک سک ئي سدائين، رهيا تاز ۾۔
حياتيءَ آڏاڍو، تماشو ڪيو۔

"پريم"!! معصوم ٻارن، جيان ٻار آ!!!،
جو نه دنيا جي، چالن کي سمجهي سگهيو۔

ڀاڳن واري جي ئي حصي ۾ ايندو آ،
 پيار به جوين وانگي، ارڏو ٿيندو آ-
 ريءَ سڏي مهمان، جيان ئي ايندو آ،
 ايندو آ پوءِ واپس، مور نه ويندو آ-
 دنيا پئي ٿي، ڳڻتين جي، ڳاھن ۾ ڳهي،
 اهڙي وقت ۾، پيار ئي راحت ڏيندو آ-
 ڪوئي پيار جي، ساگر لهرن کان ٿو ڊڄي،
 ڪوئي آڳ جو سمنڊ به اڪري ويندو آ-
 گهڙي پلڪ جو ساٿ، صدين جو ساٿ لڳي،
 تنهائيءَ ۾، جيئڻ اوکو لڳندو آ-
 پريمي آچين ڪنڊن عيوض ۾ گلڙا،
 پريمين جو دستور، نرالو هوندو آ-
 پيار جي ڌرتيءَ تي جيڪو نفرت پوکي،
 نفرت آڳ ۾، سوئي آخر جلندو آ-
 دنياڌاري ڪيئن ڪري، جو پيار ڪري،
 پيار ڪرڻ وارو، تنها ٿي جيئندو آ-

پيار به اڇڪلهه جو آ ڄڻ ونهوار سڄڻ،
ڪنهن کي ڪنهن کي پيار حقيقي ملندو آ-
پيار جي منطق کي، جنهن دل سان سمجهو،
سوئي دنيا ۾، امر رتبي رسندو آ-
"پريم" تون ڪنهن سان، عشق لڙائين يار متان،
خوشيون سک سکون، نهوڙي نيندو آ-

تو جو هٿ، دل مٿان رکيو آهي،
ساهه ويندي، وري وريو آهي-

دل ۾ ڪيئي، قصا رکيم ساندي،
پر زبان سان نه ڪجهه چيو آهي-

گل رقصان آهي، چاهي سبب؟!
عڪس ان تي، پرينءَ پيو آهي-

چپ چپ ٿا رهن، زماني کان،
سوچ ۾ عرض ڪو، ڪيو آهي-

سات تنهنجو جڏنهن مليو مونکي،
پئه پورا، ڀڄي ٿيو آهي-

ڪونه باقي رهي، برائي ڪا،
ماڻهيو ذهن ۾، رهيو آهي-

"پریم" تو پيار ڪي، آمان ڏنو،
هي مرتبو، تنهن ڪري مليو آهي-

بي چسي بي دڳي، زندگي ڇا ڪبي،
من جي ماندو هجي، شاعري ڇا ڪبي-

زندگيءَ جي سفر ۾، ڪو ساٿي هجي،
دوستيءَ جي بدل، بيڪسي ڇا ڪبي-

زندگيءَ جو سفر، پر خطر پر سحر،
حوصلو جي ڪپي، بيوسي ڇا ڪبي-

ڪنهن کي جي چاهبو، پاڻ کي ٺاهبو،
جي نه چاهت هجي، آربي ڇا ڪبي-

موهه ماڻڻ سنديون، خواهشون ڪر ڪٽڻ،
سپنا ساڀيا ٿين، بي خودي ڇا ڪبي-

ذهن يڪجا هجي، نڪا الجهن هجي،
ذهن جي منتشر، بندگي ڇا ڪبي-

هر محبت مفادن جي، وئي ور چڙهي،
جيب خالي هجي، دوستي ڇا ڪبي-

"پريم"! جي پيار ۾، دل جي دوري هجي،
پيار ۾ جي دغا، دل لڳي ڇا ڪبي-

وسعت منهنجي خيال کي ڏاڍي ڏئي وئي،
 چاهيان رڳو ٿي توکي، مرڪي چئي وئي-
 منهنجو خوشيءَ ۾، خون آڏاڍو ڏي ويو،
 ڪمزور منهنجي دل ۾، شڪتي پري وئي-
 هاڻي سدائين پيار سان، سرشار ٿو رهان،
 منهنجي اندر ۾، آس کي منور ڪري وئي-
 هر رات انتظار جي، اوکي ڪٽڻ مگر،
 پرسوز پرفريب سهي، گذرندي وئي-
 جيئن جيئن زماني راهه ۾، رندڪون گهڻيون وڌيون،
 تيئن تيئن وڌيڪ هن جي، محبت وڌي وئي-
 نفرت نراس دل مان، پاڙئون پتي وئي،
 "پريم" سان ڳلي ملي، نئين زندگي ڏئي وئي-

مان مثالي محبت، ٿو توسان ڪيان،
هر گهڙي هر جڳهه، ياد توکي هجان۔

تنهن جو نالو امر، رهندي دنيا رهي،
سوچ اهڙي تمنا، ٿو دل ۾ رکان۔

موج سنڌوءَ جيان، موج ۾ تون هجين،
توڪي خوشحال ۽ بي مثال ڏسان۔

ياد تنهنجيءَ کان، هڪ پل جي غافل رهان،
پاڻ کي ٿو صنم، ڏاڍو ڏوهي مڃان۔

تنهنجي تصوير، دل تي اڪرجي وئي،
عڪس تنهنجو اکين ۾، سڃاڻي هلاڻ۔

بادلو چانو پنهن جي، هٽايو متان،
ڌرتي ڪيئن، محبوب تي مان سهان۔

چنڊ! توکي ڏسي، سار هن جي وڌي،
توسان ڳالهين ڪري، روح راضي ڪيان۔

آهي گرمي گهڻي، ٻي اداسي الڳ،
 تواجڻ جو ٻڌي، مان ٿو مهڪي پوان-
 ڪائناتي حسن ٿي، آلوده ويو،
 ڪيئن ان ساڻ پيئي شرمسار ٿيان-
 سوچ پنهنجي صفا سطحي هيءَ لڳي،
 توڙي دنيا جو شاهڪار، توکي چوان-
 هير نالي خدا جي، نه تون بند ٿي،
 آجيان ۾ ڪمي، ڪيئن ڏسي ٿو سگهان-
 جيئن پڪي پر ڪٽيل ٿو ويڳاڻو لڳي،
 ايئن توڻ ٿو ڏاڍو، ويڳاڻو لڳان-
 پيار حالت آ اهڙي، بنائي ڇڏي،
 پنهنجي خيالن ۾ گم سم، سدا چپ رهان-
 "پريم" پياسي نگاهون، گهرن پيار ٿيون،
 توکي هر وقت، اکين جي آڏو ڏسان-

نيٽن ۾، چٽ جادو آهي،
مرڪن ۾، چٽ جادو آهي-

يونئر تو پلجي، گل تو سمجھي،
لڙن ۾، چٽ جادو آهي-

وار سڄن جا، ونگ وجهن ٿا،
وارن ۾، چٽ جادو آهي-

پتر دل کي پي، پگھرائن،
لڙڪن ۾، چٽ جادو آهي-

پنهنجو پرائي، کي ٿا بنائن،
جذبڻ ۾، چٽ جادو آهي-

ڪڪر ملن ٿا، ڪنوڻ ڪلي ٿي،
ڪڪرن ۾، چٽ جادو آهي-

لکين پتنگا، روز جلن ٿا،
شمعن ۾، چٽ جادو آهي-

لفظ پريم جا، پيارا پيارا،
لفظن ۾، چٽ جادو آهي-

ڪهڙي ڪندي ۾، ڦاٽي دل،

اڃان تائين، ناهي نڪتي دل۔

مڇيءَ جيان ٿي، ڦٽڪي دل،

رج جو سفر ۽ پياسي دل۔

عشق اڻانگو، پيو مهانگو،

نه چين نه چاهت، تڙپي دل۔

دنيا دورنگي، جيئڻ نٿي ڏي،

روز سهي صدماءَ، ٿي دل۔

شهر چوراهو، رات اونداھي،

ڪيئن پرينءَ وٽ رسندي دل۔

"پريم" نٿي پيا، سڀنا سھانا،

سندوءَ جيان، پئي اٿلي دل۔

مولا ڪر ڪا واهر، تر تڪليف ۾ آ،
سنت جو هر هڪ ڳوٺ شهر، تڪليف ۾ آ،

مسڪين مارن جو، شام و سحر، تڪليف ۾ آ-
اڃ بک تي هر ويلو پهر، تڪليف ۾ آ-

هندو مسلم شاهه ڀنگر، تڪليف ۾ آ،
شمس قمر ۽ راج امر، تڪليف ۾ آ

مال پڪي ۽ ڇت پڇر، تڪليف ۾ آ،
سو هو ڳهيو ٻٽ ڪسر، تڪليف ۾ آ-

بجلي نه پاڻي، سارو گهر، تڪليف ۾ آ،
ڪونه وڻي ڪجهه روح اگر، تڪليف ۾ آ-

امن ۽ الفت، پريم نگر، تڪليف ۾ آ،
رود ۽ رستا، سارو سفر، تڪليف ۾ آ-

جيڪو دل جو، قدر به ڄاڻي،
 سوئي دل کي، دل سان ماڻي-
 هيءَ دل آهي، رانديڪو ناهي،
 ڪو دل وندرائي، پوءِ اڇلائي-
 املهه آ، انمول منهنجي دل،
 سا هه ۾ ساندي، انکي سنڀالي-
 ڏکجي ڏکجي، ٽڪجي پئي آ،
 ڪوئي اکين ۾، ان کي ويهاري-
 قرب وارن جو، ساڻ سدا جو،
 قرب کي جيڪو، توڙ پڄائي-
 "پريم" جو پيار، مثالي آهي،
 ڪو پريمي جيڪو امر بنائي-

ساڳيون ساعتون مان، ورائڻ ٿو چاهيان،
 مان پنهنجي محبت، بچائڻ ٿو چاهيان-
 بچي پيار پنهنجو، زماني جي زد کان،
 تڏنهن لوڪ کان مان لڪائڻ ٿو چاهيان-
 رقيب رلين جو، آهي وير ڪهڙو!!،
 نظر بد کان، رستو مٽائڻ ٿو چاهيان-
 زماني جي رسمن، منهنجو خون پيتو،
 انهن آفتن کي، هٽائڻ ٿو چاهيان-
 مشرقي محبت جو، آهيان مان قائل،
 نه هر هنڌ، دل کي اڙائڻ ٿو چاهيان-
 "پريم" پيار پهريون، باقي چلولايون،
 تڏنهن پيار پهريون، پائڻ ٿو چاهيان-

تنهنجي اکين ۾، جاء ڪپي ٿي،
ساري عمر جي، لاءِ ڪپي ٿي-

هي دنيا دورنگي، پيار جي دشمن،
پناهه سان گڏ، دلجاء ڪپي ٿي-

پيار پريت جي، ريت ٿا ڄاڻون-
پري چهره حسين، مهلقاء ڪپي ٿي-

چين سڪون، قلب جو ٿو گهرجي،
دل کي خوشي، سدا لاءِ ڪپي ٿي-

گل نيٺ وڃائي، دنيا مون لئي،
چاهه چاهت، هر جاء ڪپي ٿي-

ڇو محبت کائي، مات وڃي ٿي،
پناهه صدين جي، لاءِ ڪپي ٿي-

"پريم" امرتاءِ مان محبت ماڻي،
جيت جنگِ جدل، سواءِ ڪپي ٿي-

ڪنهن نه مون سان، پيار جو جذبو ونديو،
وقت منهن جو، قيمتي گذري ويو۔

پيار جو رشتو آ، ڪچي تند جيئن،
منهنجي جوڙڻ کان، اڳي ٽٽندو رهيو۔

پنهنجن پراون کان سوين سختيون مليون،
ڪنهن نه شفقت جو، مٿي تي هٿ رکيو،

جنهن جي پويان ڊوڙندي جوين ڪٿيو،
پوءِ پتو پيو، سو رڳو پاڇو هيو۔

پيار آهي چيز اهڙي، جنهن ڪيو،
پڇتائي ٿو، جنهن کي مليو يا نا مليو۔

هي سڄو سنسار آ، چڻ خواب ڪو،
خواب جي تعبير کي، حاصل ڪيو۔

امتحان آ ، وقت آ ، يا وير آ ،
زندگيءَ کي کنهن نه آ ، سمجھي سگھيو -

علم دانائي، نه ڪم آيا پئي،
سور سختين، حافظو منهنجو ڪسيو -

راهه ڏسندي، مون ڪيون پنڀڻيون اڇيون،
"پریم" پيريءَ ۾ مليو، جي ڇا ٿيو -

هر لفظ ۾ ٿو، سا هه پري تون زندهه ڪرين،
مونڪي ته ٿو، استاد جيئن پراثر لڳين-

تنهنجي شاعري به ناري، ڪا سندري لڳي،
ڪناري ڪنيا جي سينڌ ۾، سندور ٿو پرين-

دردن پري دنيا ۾، تون گهاٽي چانو جيئن،
ٿر جي مٽيءَ تي موسمي ملهار جيئن وسين-

صوفي مزاج تنهن جي، رگ رگ ۾ ويورجي،
هر آدميءَ کي، پنهنجو محبوب ٿو سڏين-

پنهنجي پرائي کي، سنئين راهه ٿو ڏسين،
غيرن جي آه تي پي، پنهنجن جيان لڇين-

هر لفظ "پريم" تنهنجو پيارو پرينءَ جيان،
پريمي دلين جو چٽ ڪو، دستور ٿو لکين-

مسئلن جي ٻوڏ ۾، انسان وائرڻو،
 ناهي عمل ان تي اگر، اعلان وائرڻو-

انبا ۽ ڪيت سبب، ڪاوڙ وڌي وئي،
 انسان ويس ۾ ٿيو، حيوان وائرڻو-

شيطاني ڪار ۾ وڌي، شيطان کان ويا،
 چيلن جي ڪار ڏسندي، شيطان وائرڻو-

دانا ٿيا ديوانا، بدحال ٻڪ ڪري،
 بڪيو ٿو سمجھي، مون جيان جهان وائرڻو-

گولين سندي گونجار ۾، ماڻهو ڊڪن پيا،
 ان بعد شهر سارو، سنسان وائرڻو-

ناهي جزا سزا جو، جنهن کي فڪر ادا،
 ٿي ٿو وڃي ڀو انجو، ايمان وائرڻو-

"پريم" سدائين بهتريءَ جو خواب آڏڻو،
 بندن جي بيحسي ڏسي، امڪان وائرڻو-

جهڙو نالو پيارو اهڙو پيارو شاعر

حڪيم پريم چاندواني اهڙي کاتي ۾ نوڪري ڪئي آهي، جتي هن جو واسطو هاري مزدور کان وٺي ڪلرڪ ۽ آفيسرن سان قريب جو واسطو رهيو آهي، تنهن ڪري هن جو ادراڪ ۽ مشاهدو بيحد قوي رهيو آهي، انهن جي ڏک سورن کان واقف هجڻ ڪري، هر طبقي جي ترجماني هن خوب ڪئي آهي. هن جي مشق مطالعو ۽ مشاهدو پرپور ۽ متاثر ڪندڙ رهيو آهي. پريم چاندوانيءَ جو ٻوليءَ تي به پرپور عبور آهي. هن کي ذات ڏانئو، فن فڪر وڌن کان ورثي ۾ مليو آهي. پريم تمام گهڻن موضوعن تي لکي، پاڻ مڃايو آهي، هن جي شاعريءَ جي سلاست بلاغت، جدت ۽ شدت به قابل داد آهي. هن جي اڪثر شاعري مترنم آهي، انکي آرام سان ڳائي سگهجي ٿو. هن جي شاعريءَ ۾ انساني اوصافن ۽ اخلاقي قدرن کي اجاگر ڪرڻ جو درس ملي ٿو. پريم جي شاعريءَ ۾ ڌرتيءَ جي مٽيءَ جو وڻندڙ هڳاءُ روح کي راحت ۽ سکون بخشي ٿو. مختصر چئجي ته هن جي شاعريءَ ۾ هر خوبی بدرجهه اتم موجود آهي.

اي. ايم چاندواڻي
ڪراچي سنڌ
14 فيبروري 2023

سند سلامت

www.sindhsalamat.com

سند سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سند سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي. ۽ اهو سڀ ”سند سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سند سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سند سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ ڏيندا.

books.sindhsalamat.com

سند سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book>